

NIEUWSBRIEF MULTIPLUS februari 2017

Is dit de eerste keer dat u onze nieuwsbrief ontvangt? Neem dan zeker onze vorige nieuwsbrieven eerst even door. Deze zijn terug te vinden op <http://www.multipus.be/nieuwsbrief.php>.

INFORMATIEVERSPREIDING EN –UITWISSELING

INTERESSANT: Publicatiereeks

Aan de Onderzoeksgroep Gezins- en Orthopedagogiek van de KU Leuven zijn onder leiding van Prof. Dr. Bea Maes de afgelopen jaren tal van onderzoeken gebeurd, en instrumenten en vragenlijsten ontwikkeld, die ook relevant zijn voor professionals die mensen met (verstandelijke) beperkingen ondersteunen. Omdat die inhoud niet altijd hun weg vinden naar het werkveld, zijn nu twee publicatiereeksen opgestart ("Instrumenten & vragenlijsten" en "Onderzoeksrapportage"), waarin deze informatie ter beschikking wordt gesteld. Multiplus zet hier mee haar schouders onder; diverse publicaties hebben dan ook betrekking op personen met ernstige meervoudige beperkingen. Een overzicht van alle reeds verschenen publicaties en hoe u ze kan aankopen, vindt u hier: <http://www.multipus.be/euronet.php>. Met dank aan de leerlingen van Klas Elizabeth uit BuSO Ter Bank, die de covers van beide reeksen illustreerden.

INTERESSANT: BOSK: Ondersteuning voor ouders van kinderen met EMB

BOSK, een vereniging voor mensen met een meervoudig complexe handicap (NL), werkte het project "Meervoudig ondersteund" uit. Op hun website vinden ouders van kinderen met EMB rond 9 thema's praktische checklists met tips, handvatten en adviezen, en daarnaast ook filmpjes waarin gezinnen zelf aan het woord komen. De thema's zijn: gezin en verwerking; ziekenhuis; behandeling en therapie; communicatie en opvoeding; ontwikkeling, opvang en onderwijs; zorgen voor en over; vrije tijd, vervoer en sociale kaart; hulpmiddelen en voorzieningen; wetten,

regelgeving en vergoedingen. Alle informatie vindt u hier: <https://www.bosk.nl/mcg-emb/meervoudig-ondersteund/>.

INTERESSANT: De uitleenbare iPad en Bijzonder Digitaal

Kenniscentrum Mediawijs startte i.s.m. UC Limburg-Leuven (Expertisecel Empowering People) twee initiatieven om ouders en voorzieningen meer inzicht te bieden in de mogelijkheden van tablets en apps. Zo kunnen voorzieningen en particulieren een iPad uitleenen om te verkennen wat de mogelijkheden ervan zijn voor personen met beperkingen (uitleenen via de MITW-bibliotheek in Diepenbeek, afspreken via rachelle.briers@ucll.be). De ontwikkelde handleiding, te downloaden via iTunes (<https://itunes.apple.com/be/book/apps-bij-lage-mentale-ontwikkelingsleeftijd/id1201352948?mt=11>), met vermelding van een aantal gratis of goedkope apps (ook bruikbaar voor personen met EMB), kan hierbij ondersteunend zijn. Daarnaast werd ook Bijzonder Digitaal opgericht, een online platform waar ouders van kinderen met een beperking allerlei tips kunnen vinden over tabletgebruik en apps: <https://www.medianest.be/thema/bijzonder-digitaal>.

INTERESSANT: iClick en iControl

Modem tipt over een nieuwe interessante toepassing: de iClick en iControl, waarbij je met een simpele klik via de iPad de radio, het speelgoed... kan activeren: <http://www.modemadvies.be/nieuws/iclick-actie-reactie-speelgoed-bediene-met-de-ipad>.

INTERESSANT: De beweegtas

Zorgorganisatie Philadelphia (NL) werkte de beweegtas uit, waarin materialen zitten die begeleiders kunnen ondersteunen om mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking te laten bewegen. Meer informatie vindt u hier: http://www.klik.org/Nieuws/Speciale_sporttas_brengt_clienten_Philadelphia_in_beweging-160301163120?utm_medium=email&utm_campaign=Speciale+sporttas+brengt+cli%C3%ABnten+Philadelphia+in+beweging&utm_source=newsletter. Ter inspiratie en voor eventuele aankoop: <https://www.nijha.nl/nl/webshop/spelmaterialen/spel-sportpakketten/spelpakketten/beweegtas>.

INTERESSANT: Recepten gemalen voeding

Zorgorganisatie Zwz Zonhove in Son en Breugel (NL) deelt op haar website allerlei recepten met gemalen voeding, om ook mensen met ernstige meervoudige/lichamelijke beperkingen de kans te geven van lekkere en gevarieerde maaltijden te genieten: <http://www.zonhove.nl/recepten-gemalen-voeding/>.

INTERESSANT: EMB Wikiwijs

Staat u in voor onderwijs aan leerlingen met EMB? Bent u op zoek naar inspirerend materiaal? Op <http://emb.wikiwijs.nl/> kan u enkele leermaterialen op maat van de doelgroep raadplegen, die gedeeld werden door Nederlandse collega's. Ook kan u zelf materialen uploaden na aanmaak van een (gratis) account.

INTERESSANT: Expertisecentrum EMB

Op 2 juni 2016 werd in Nederland het Expertisecentrum EMB onder de doopvont gehouden. Het centrum is ontstaan vanuit samenwerking tussen de 's Heeren Loo Zorggroep en de Rijksuniversiteit Groningen. Zowel ouders als professionals kunnen er terecht voor informatie, training en praktijkgericht onderzoek. Meer informatie vindt u hier: <http://expertisecentrumemb.sheerenloo.nl>.

INTERESSANT: 2CU

Recent richtten twee moeders van kinderen met EMB de Stichting Complex Care United (2CU "to see you") op, met de bedoeling meer aandacht te vragen voor mensen met ernstige meervoudige beperkingen. De site vindt u hier: <http://www.2cu.nu/>.

INTERESSANT: Sprakeloos. Zeven moeders over hun zwijgend kind

In oktober 2016 verscheen het boek "Sprakeloos. Zeven moeders over hun zwijgend kind" (de Voogd & Lubbers, 2016). Elzi de Voogd, zelf moeder van een niet sprekende zoon met verstandelijke beperking, interviewde zeven moeders van een niet sprekend kind. Herkenbaar voor ouders, inspirerend voor professionals.

INTERESSANT: Echo's van verlangen

Naar aanleiding van een studiedag in Zonnelied, verscheen het boek "Verstandelijke beperking en psychoanalyse. Echo's van verlangen" (De Groef & Vermote, 2016). Het boek is een aanrader voor al wie verrijkt wil worden door een psychoanalytische benadering van verstandelijke beperking. Meer informatie vindt u hier: <http://www.maklu.be/MakluEnGarant/BookDetails.aspx?id=9789044133936>.

INTERESSANT: Decubitus en transfers

Op de Free Learning-website, ondersteund door LOCOmotion en Vilans (NL), vindt u nu een informatiefilmpje over hoe transfers, die onder andere bedoeld zijn om decubitus te voorkomen, helaas ook decubitus kunnen veroorzaken. Men legt uit hoe dit kan voorkomen worden. Meer informatie: <http://www.free-learning.nl/modules/decubitusedtransfers/start.html>.

INTERESSANT: Ds. Visscherprijs

De Ds. Visscherprijs wordt om de twee jaar toegekend aan een waardevol doctoraatsproefschrift over mensen met een verstandelijke beperking, verdedigd aan een Nederlandse of Vlaamse universiteit. Dr. Kirsten van den Bosch kaapte de eerste prijs weg (http://www.ntzonline.nl/uploads/0000/0757/Samenvatting_Kirsten_van_den_Bosch.pdf), gevolgd door Sara Nijs die aan de KU Leuven onderzoek deed rond interacties tussen personen met ernstige meervoudige beperkingen (http://www.ntzonline.nl/uploads/0000/0749/Samenvatting_Sara_Nijs.pdf). Zij deelde haar tweede prijs met Ellen Grootegoed, die werkte rond de overgang van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving (http://www.ntzonline.nl/uploads/0000/0744/Samenvatting_Ellen_Grootegoed.pdf).

INTERESSANT: Han Nakken prijs

Elke 2 jaar reikt het Research Centre on Profound and Multiple Disabilities van de Afdeling Orthopedagogiek van de RU Groningen, in samenwerking met de Stichting OOO, de Han Nakken prijs uit. Deze gaat naar de beste wetenschappelijke prestatie én de opmerkelijkste praktijkprestatie op het domein van personen met EMB. Dit jaar werd de prijs uitgereikt aan Dr. Kirsten van den Bosch, voor haar artikel "*The Role of Sound in Residential Facilities for People with Profound Intellectual and Multiple Disabilities*". Harriët Schoenmakers en Nadi de Vos-Dijkslag kregen de praktijkprijs voor hun boek "Pubers laten van zich horen. Over jongeren met ernstige meervoudige beperkingen". Meer informatie vindt u hier: <http://www.rug.nl/gmw/pedagogy-and-educational-sciences/news/kirsten-van-den-bosch-harriet-schoenmakers-en-nadi-de-vos-dijkslag-winnen-han-nakken-prijs-2016>.

INTERESSANT: Prijs Gert Noël

Het Magentaproject van de KU Leuven, dat ouders van kinderen met een handicap of chronische ziekte en professionelen ondersteunt in het werken rond zorg-werk-leven balans voor het gezin, won de Prijs Gert Noël 2016. De prijs bekroont elk jaar een Belgisch initiatief dat inspanningen heeft geleverd om door een originele en vernieuwende aanpak te werken aan een betere luisterbereidheid, informatieverstrekking en begeleiding van "patiënten" en hun familie in een ziekenhuismilieu en/of in interactie met het zorgnetwerk. Meer informatie over het project vindt u hier: <http://www.magentaproject.be/>.

INTERESSANT: Buiten de lijnen

In april verscheen "Buiten de lijnen" (Frans, De Wilde, van Berlo, Janssens & Storms, 2016), een boek dat professionele handvatten biedt om te reageren op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag in situaties die omwille van het kind of de context complex zijn. De focus ligt op kwetsbare kinderen en jongeren, met name jongeren

met een beperking of jongeren die seksueel trauma hebben meegemaakt, op de ontwikkelingsaspecten “gender” (sekse, seksuele oriëntatie en seksuele identiteit) en “cultuur” en de mate waarin ze een invloed hebben op de seksuele ontwikkeling of op de verwachtingen en attitudes van professionals. Dit boek is een aanvulling op het handboek “Vlaggensysteem. Reageren op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren” (Frans & Franck, 2010 en 2014). Het volledige pakket “Buiten de lijnen” omvat een handleiding en boek met onderbouwing.

INTERESSANT: Databank interventies

In Nederland wordt sinds enkele jaren een databank aangelegd met interventies die geschikt zijn in de langdurige zorg voor ouderen en personen met een beperking. In de databank vindt u interventies die erkend werden door een commissie van hoogleraren en praktijkexperten, en beoordeeld werden op hun onderbouwing. De databank en achtergrondinformatie vindt u hier: <http://www.vilans.nl/databank-interventies.html>.

INTERESSANT: In voor Mantelzorg

In juni 2016 verscheen het digitale werkboek “In voor Mantelzorg”, als resultaat van een twee jaar durend project in Nederland, waarbij in 80 zorgorganisaties medewerkers, mantelzorgers en cliënten hun samenwerking trachtten te verbeteren. Dit gebeurde onder meer in organisaties voor personen met een beperking. In dit werkboek vindt u allerhande tools, modellen en ervaringen die inspirerend kunnen zijn om de samenwerking tussen professionals en mantelzorgers te versterken. U kan het [werkboek hier downloaden](http://www.invoormantelzorg.nl/Site_EM/In_voor_Mantelzorg/Werkboek-In-voor-Mantelzorg-clickable.pdf): http://www.invoormantelzorg.nl/Site_EM/In_voor_Mantelzorg/Werkboek-In-voor-Mantelzorg-clickable.pdf.

INTERESSANT: SEN-SEO website

In 2016 werd de SEN-SEO website opgericht, voortaan dé virtuele poort voor al wie rond emotionele ontwikkeling aan de slag wil: <http://www.sen-seo.be>.

INTERESSANT: Loopbaan met zorg

Sinds 2015 loopt het project Loopbaan met zorg, opgestart door Prof. Dr. Bea Maes van KU Leuven, i.s.m. ISW Limits, VDAB en Thomas More K-Point. Het project wilt tegemoet komen aan de specifieke loopbaanuitdagingen waar ouders van zorgkinderen mee geconfronteerd worden.

Intussen werden heel wat tools uitgewerkt en getest om loopbaan- en zorgprofessionals toe te laten ouders van een minderjarig zorgkind beter te ondersteunen bij het nemen van loopbaanbeslissingen en bij het combineren van werk met zorg voor het kind. Op de projectwebsite vindt u zowel deze tools terug, als een overzicht van lopende vormen: <http://www.loopbaanmetzorg.be>.

Spread the news... wissel via Multiplus informatie uit!

...over studiedagen, vormingen

Woonde u recent een studiedag of vorming bij over een onderwerp dat relevant is m.b.t. personen met EMB? Bezorg ons dan een verslag, een overzicht van de verkregen informatie en we plaatsen dit op onze site. Op die manier kunnen ook anderen er iets van opsteken!

...over eigen innoverende projecten

Mogelijk ontwikkelde u zelf, vanuit uw dienst, school... een bijzondere activiteit, methodiek... voor de doelgroep van mensen met EMB. Bezorg ons de nodige informatie en dan vermelden we deze op de Multiplus-website. Op die manier kan uw project inspirerend zijn voor anderen!

PRAKTIJKGERICHT ONDERZOEK

Onderzoek technologiegebruik personen met een diep verstandelijke beperking

Sara Nijs, post-doc medewerker aan de Onderzoekseenheid Gezins- en Orthopedagogiek van de KU Leuven, onderzoekt momenteel het gebruik van technologische hulpmiddelen bij personen met een diep verstandelijke beperking en barrières die daarbij ervaren worden. Ze is op zoek naar informatie van professionals (leerkrachten, begeleiders, stafmedewerkers, beleidsmedewerkers, therapeuten...) die werken met personen met een diep verstandelijke beperking. Om deze informatie te bekomen werd een Europese vragenlijststudie opgezet. Vanuit ons land kan via het invullen van deze vraaenlijst ook input gegeven worden: <https://websurvey.kuleuven.be/index.php/9109/lang-nl>.

Doctoraatsonderzoek gezinnen met een kind met EMB

Op 27 oktober 2016 verdedigde Jorien Luijckx aan de Rijksuniversiteit Groningen haar proefschrift, getiteld "Family matters: The experiences and opinions of family members of persons with (severe) or profound intellectual disabilities". Het onderzoek richtte zich op de ervaringen van familieleden van personen met ernstige meervoudige beperkingen. Een samenvatting van het onderzoek vindt u hier: <http://www.rug.nl/research/portal/files/36109193/Samenvatting.pdf>.

Ontwikkeling Diagnostisch Instrument Profielschets Ervaringsordening (di-PEO)

Studenten orthopedagogiek van de Universiteit Utrecht deden verkennend onderzoek naar de ontwikkeling van het Diagnostisch Instrument Profielschets Ervaringsordening (di-PEO). Ze ontwikkelden dit diagnostisch meetinstrument voor het bepalen van de ervaringsordening bij kinderen van 4 tot en met 12 jaar met

EMB, specifiek voor de domeinen zelfredzaamheid en spelontwikkeling. Validiteits- en betrouwbaarheidsonderzoek waren veelbelovend; we horen ongetwijfeld nog meer van de verdere ontwikkeling van dit instrument. Het eindwerk van de studenten, Mathilde Halbersma en Ilse Visschedijk, kan u hier raadplegen: <http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/311751>.

VORMING EN ADVIES

Multiplus-vormingen voor alle geïnteresseerden

U kan nog inschrijven voor volgende vormingen:

Op 8 maart 2017 zal Professor Michael Arthur-Kelly, werkzaam aan de Universiteit van Newcastle in Australië, in Leuven een lezing geven over zijn werk in het kader van **onderwijs aan kinderen met ernstige meervoudige beperkingen**. Meer informatie vindt u hier: <http://www.multiplus.be/vorming/Prof%20Arthur%20Kelly%208%20maart%202017.pdf>.

Op 20 april 2017 presenteren stafmedewerkers van De Lovie in Leuven hun ervaringen met de **Triple-C** methodiek, ter ondersteuning van mensen met een (verstandelijke) beperking en probleemgedrag. Meer informatie vindt u hier: <http://www.multiplus.be/vorming/TripleC.pdf> (met steun van ENABLIN+).

Op 8 mei 2017 organiseert UC Leuven i.s.m. Multiplus in Heverlee een studiedag rond "**Een optimale onderwijsleeromgeving voor leerlingen met EMB**". We stellen u die dag de bevindingen voor van een twee jaar durend project over dit thema, en bieden workshops aan betrekking hebbend op onderwijs aan deze doelgroep. Meer informatie volgt nog.

Op 9 mei 2017 organiseert Multiplus i.s.m. Modem in Mechelen een workshop over het inzetten van **ICT in onderwijs aan leerlingen met EMB**. Meer informatie vindt u hier: <http://www.multiplus.be/vorming/ICT%209%20mei%202017.pdf>.

De basiscursussen **Beleven in Muziek (BIM)** op 9 maart 2017 en 21 april 2017 en de **werksessie onderwijsleerdoelstellingen voor leerlingen met EMB** op 16 maart 2017 (zie: <http://www.multiplus.be/vorming.php>) zijn intussen reeds volzet.

Congres Platform EMG 23 maart 2017

Op donderdag 23 maart 2017 organiseert het Platform EMG in Zwolle (NL) haar jaarlijkse congres, met deze keer als titel "In Balans". Op <http://www.embcongres.nl> vindt u meer informatie over het programma.

Agenda

FEBRUARI 2017

21/02/17: Medicatie: basisvorming. Georganiseerd door VZW Stijn. Meer informatie: http://www.stijn.be/index.php?LOC=STI&PAG=vor_detail&vor_locde=STI&vor_vlgnum=1624&OPAG=vorming&VOR=1&X=0.

MAART 2017

3/03/17: De weg naar ondersteunde communicatie. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/nl/vorming/de-weg-naar-ondersteunde-communicatie-op-maat-2446.aspx>.

3/03/17 & 10/03/17: Zintuiglijk activeren: hoe de sociale en emotionele ontwikkeling ondersteunen via snoezelen? Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/nl/vorming/zintuiglijk-activeren-hoe-de-sociale-en-emotionele-ontwikkeling-ondersteunen-via-snoezelen-2403.aspx>.

8/03/17: Lezing Professor Arthur-Kelly. Georganiseerd door Multiplus. Meer informatie: <http://www.multiplus.be/vorming/Prof%20Arthur%20Kelly%208%20maart%202017.pdf>.

10/03/17: Jaarlijks congres Vlaamse Vereniging voor Logopedisten. Georganiseerd door VVL. Meer informatie: <http://www.vvl.be/congres-2017>.

13/03-14/03-15/03/17: Hanen-cursus® "Praten doe je met z'n tweeën". Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/nl/vorming/hanencursus-praten-doe-je-met-zn-tween-pdmt-hanen-certificeringsworkshop-2407.aspx>.

13/03/17 & 24/03/14: Basisvorming SEN-SEO. Georganiseerd door Steunpunt Expertisenetwerken. Meer informatie: <http://www.kennispleinkalender.be/senseobasisvormingen2017>.

13/03/17 & 27/03/17: Workshop klankrelaxatie. Georganiseerd door Vonx. Meer informatie: <http://www.vonx.be/cursussen/vonx-profs/workshop-klankrelaxatie/>.

18/03/17: BVRK-congres. Georganiseerd door de Belgische Vereniging Respiratoire Kinesithérapie. Meer informatie: http://www.abkr-bvrk.be/nl/kalender/bvrk_congres/20.

21/03/17: Tiltechnieken: mobiele groepen. Georganiseerd door VZW Stijn. Meer informatie: http://www.stijn.be/index.php?LOC=STI&PAG=vor_detail&vor_locde=STI&vor_vlgnum=1691&OPAG=vorming&VOR=2&X=0.

21/03/17 & 22/03/17: CHESSEP-methode: communicatie met personen met EMB. Georganiseerd door Huize Eyckerheyde. Meer informatie: <http://www.multiplus.be/vorming/Chessep.pdf>.

23/03/17 & 30/03/14: Basisvorming SEN-SEO. Georganiseerd door Steunpunt Expertisenetwerken. Meer informatie: <http://www.kennispleinkalender.be/senseobasisvormingen2017>.

23/03/17 & 30/03/17: Nu en straks. Mensen met een beperking begeleiden in hun laatste levensfase. Georganiseerd door VONX. Meer informatie: <http://www.vonx.be/cursussen/vonx-profs/nu-straks/>.

24/03/17 & 25/03/17: ZieZo-beurs. Over leven met minder zicht. Georganiseerd in Utrecht (NL). Meer informatie: <http://www.ziezo.org/>.

31/03/17: Aroma- en aquatherapie. Georganiseerd door VZW Stijn. Meer informatie: http://www.stijn.be/paginas/vorming/STI_STI0264.pdf.

APRIL 2017

7/04/17: Eet- en drinkmoeilijkheden bij kinderen met een motorische beperking. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: <http://www.sig-net.be/nl/vorming/eet-en-drinkmoeilijkheden-bij-kinderen-met-een-motorische-beperking-2404.aspx>.

7/04/17: Hechting in beweging...met Sherborne Samenspel. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: http://www.sig-net.be/nl/vorming/hechting-in-beweging-met-sherborne-samenspel-initiatie_2498.aspx.

10/04/17-11/04/17-30/10/17: Basiscursus bewegingspedagogiek volgens Veronica Sherborne. Georganiseerd door SIG. Meer informatie: http://www.sig-net.be/nl/vorming/basiscursus-bewegingspedagogiek-volgens-veronica-sherborne-level-iii_2511.aspx.

20/04/17: Triple-C. Georganiseerd door Multiplus. Meer informatie: <http://www.multiplus.be/vorming/TripleC.pdf>.

20/04/17: Oogbesturing. Georganiseerd door rdg Kompagne, in Utrecht (NL). Meer informatie: <http://www.rdgkompagne.nl/workshops/Oogbesturing>.

27/04/17 & 4/05/17: Basisvorming SEN-SEO. Georganiseerd door Steunpunt Expertisenetwerken. Meer informatie: <http://www.kennispleinkalender.be/senseobasisvormingen2017>.

CONTACT

Anneleen Penne
anneleen.penne@katholiekonderwijs.vlaanderen
info@multiplus.be
Leopold Vanderkelenstraat 32 bus 3765
3000 Leuven
016/32.59.04
www.multiplus.be